

U Gradskom sudu za prekršaje u Westminsteru

Vlada Republike Srbije

-v-

Ejup Ganić

1. U ovom postupku Vlada Republike Srbije traži izručenje dr. Ejupa Ganića u vezi djela za koje tvrdi da su počinjena u Bosni u maju 1992. g. Tokom šest dana sudske rasprave primio sam značajnu količinu dokaznog materijala sačinjenog od oko 20 fascikli. Duboko sam zahvalan advokatima, kako Vladinim, tako i od optuženog za njihove razne tabele i okvirne podneske koji su mi pomogli pri analizi tog materijala. Također, razmotrio sam svjedočenja 17 svjedoka od kojih je šest pozvano da svjedoče lično u korist odbrane i jedan u svrhu opovrgnuća u korist Vlade.

Ovaj postupak pokrenut je na osnovu Zakona o izručenju iz 2003. g., a Srbija je Kategorija II zemlja. Riječ je o zahtjevu za optužbu koji je certificirao državni sekretar 12. aprila 2010. g., nakon što je optuženi lišen slobode na osnovu privremenog naloga, a prvi put se pojavio na sudu 1. marta 2010. g.

2. Gosp. James Lewis, advokat Krune, g. Ben Watson i gđica Rachel Scott zastupaju Vladu Srbije. G. Edward Fitzgerald, savjetnik Krune, i g. John Jones zastupaju Dr. Ganića. Ni potvrda zahtjeva niti identifikacija optuženog ne predstavljaju sporne tačke. Kao osnovu za protivni stav prema nalogu za izručenje, odbrana ističe nekoliko pitanja, i to:-

- Zloupotreba procesa
- Navodno kršenje zakona ne može se smatrati prekršajem koji podliježe izručenju
- Izručenje sprečavaju odjeljak 81(a) i (b) iz razloga što je zahtjev podnesen kako bi se protiv optuženog vodio postupak i kako bi se isti kaznio po osnovi rase, religije, nacionalnosti i političkog opredjeljenja

- Optuženi bi imao pravo na funkcionalni imunitet
- Izručenje ne bi bilo moguće prema odjeljku 82 Zakona iz razloga prolaska vremena
- Izručenje ne bi bilo u skladu sa njegovim ljudskim pravima, posebno člana 2, 3, 6 i 8.

3. **Povrede zakona koje podliježu izručenju**

Prema odjeljku 137(3) Zakona iz 2003:-

(a) Prekršaj je počinjen van kategorije 2 zemlje

(b) Ovaj prekršaj, prema Zakonu kategorije 2 zemlje, kažnjiv je zatvorom ili nekom drugom vrstom pritvora u trajanju od 12 mjeseci ili nekom većom kaznom

(c) U odgovarajućim okolnostima, isti bi činio ekstrateritorijalni prekršaj prema zakonu datog područja Ujedinjenog kraljevstva, kažnjiv zatvorom ili nekom drugom vrstom pritvora u trajanju od 12 mjeseci ili nekom većom kaznom.

4. Navedeni prekršaj počinjen je na teritoriji Bosne i Hercegovine, dakle, van kategorije 2 zemlje Srbije. U skladu s Krivičnim zakonom Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, koji je bio na snazi u Srbiji u datom trenutku, prema članu 143 (Ratni zločini nad ranjenim i bolesnim) bio je kažnjiv zatvorskom kaznom od najmanje pet godina ili smrtnom kaznom; prema članu 146 (Nezakonito ubijanje i ranjavanje neprijatelja) bio je kažnjiv zatvorskom kaznom od najmanje godinu dana, te članu 148 (Uporteba zabranjenih sredstava ratovanja) zatvorskom kaznom od najmanje godinu dana. Za slične povrede zakona za koje bi postojala osnova za sumnje da predstavljaju teške zločine vodio bi se krivični postupak u Ujedinjenom kraljevstvu prema Aktu ženevskih konvencija iz 1957 i svi slični prekršaji podrazumijevaju preko 12 mjeseci zatvorske kazne.

5. Da se prekršaj mogao okarakterizirati teškim zločinom prema Ženevskim konvencijama, zadovoljan sam što bi isti bio kažnjiv u skladu sa Krivičnim zakonom Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije zatvorskom kaznom od najmanje 12 mjeseci. Također, zadovoljan sam što bi odjeljak 196 Zakona o izručenju iz 2003 bio primjenljiv da nije postojao bilo kakav punosnažni zakon koji bi odgovarao vremenu i mjestu gdje je dati prekršaj navodno počinjen, a na osnovu čega bi se isti mogao smatrati povredom zakona koja podliježe izručenju.
6. Dakle, da se predmetni prekršaj može svrstati u jedan ili više teških povreda Ženevskih konvencija iz 1949. g., mogao bi se smatrati povredom zakona koja podliježe izručenju.
7. Kako bih utvrdio da li se predmetni prekršaj može okarakterizirati teškom povredom konvencija, ispitao sam navodni prekršaj predstavljen u samom zahtjevu. Morat ću u određenom roku ispitati dokazni materijal koji je ponuđen tokom ovog postupka zajedno s pisanim materijalima. Na osnovu tog materijala, doći ću do činjenica koje ću morati primijeniti kod drugih aspekata ovog slučaja. Kako bih utvrdio da li se radi o povredi zakona koja podliježe izručenju, razmotrio sam samo navodni prekršaj koji je predstavljen u samom zahtjevu. U zahtjevu se navodi sljedeće:

Dana 2. maja 1992. g., u odsustvu Predsjednika, optuženi je, u svojstvu privremenog predsjednika Predsjedništva BiH, lično naredio napad na Vojnu bolnicu, Dom JNA i kolonu medicinskih vozila. Tvrdi se da je optuženi 3. maja 1992. g. lično izdao naredbu da se otpočne napad na kolonu JNA u ul. Dobrovoljačka.
8. Zahtjev se spominje sukob kao "sukob u međunarodnoj borbi", a status teškog ratnog zločina po Ženevskoj konvenciji mogao bi se primijeniti samo kad bi se radilo o međunarodnom oružanom sukobu. U ime Vlade, g. Lewis je istakao da se radi samo o grešci u prevodu te da je Srbija potvrdila da je u datom vremenu bila riječ o vrsti međunarodnog oružanog sukoba. G.

Fitzgerald, savjetnik Krune, u ime optuženog, naglasio je da smatra da je izraz "sukob u međunarodnoj borbi" smišljen kako bi se izbjegao nalaz da se radi o međunarodnom oružanom sukobu, a što bi Srbiju opteretilo odgovornošću za agresiju na BiH po međunarodnom zakonu, čime bi bila odgovorna za plaćanje odštete BiH po međunarodnom zakonu. Istaknuto je da Srbija iz tog razloga uvijek tvrdi da se u BiH desio unutrašnji sukob.

9. U tom pogledu, nije moj zadatak da razmatram posljedice koje bi proizašle iz ove odluke nego je, po mom mišljenju, sasvim jasno da se događaji koji su se desili u Sarajevu 2. i 3. maja 1992. g. te tokom sedmica prije tog vikenda mogu smatrati međunarodnim oružanim sukobom.
10. "Teške povrede" četiri Ženevske konvencije iz 1949. odnose se samo na međunarodne oružane sukobe koji izbiju između dvije ili više Visokih ugovornih strana koje potpišu konvencije. Samostalna država Bosna i Hercegovina nastala je deklaracijom nezavisnosti 3. marta 1992. g. koju je priznala Evropska unija, a ostale zemlje 6. aprila 1992. U to vrijeme, Srbija je bila dio Federativne Republike Jugoslavije kao nasljednik Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Sudu je priložen navod da je Srbija tek 14. decembra 1995. g. kao dio Federativne Republike Jugoslavije priznala BiH kao suverenu državu. Također je priložen navod da Srbija nije mogla u to vrijeme tvrditi da je Visoka ugovorna strana Ženevskih konvencija. Međutim, izgleda da je Federativna Republika Jugoslavija preuzela obaveze Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Ovo je složena pravna oblast i ovaj sud nije kompetentan za donošenje mjerodavne odluke o ovom pitanju. U svrhu ovog postupka, zaključio sam da se Ženevske konvencije mogu primijeniti na sukob koji se desio u BiH u maju 1992. g.
11. Da je optuženi bio odgovoran za izdavanje naredbe za napad na Vojnu bolnicu u Sarajevu te naredbu za napad na medicinska vozila 2. maja, bilo bi osnova za tvrdnje da se radi o teškim zločinima prema Ženevskoj konvenciji i stoga se smogu smatrati povredama zakona koje podliježu izručenju.

12. Tvrdi se da je optuženi u svojstvu privremenog predsjednika BiH lično naredio napad na Dom JNA. Zahtjev ne sadrži ništa što bi ukazalo na razlog da u međunarodnom oružanom sukobu jedan takav napad čini teški zločin koji krši Ženevske konvencije. Stoga, smatram da napadom na Dom JNA nije počinjen bilo kakav zločin.
13. Sljedećeg dana, grupa od 30 vozila JNA otišla je iz Doma kako bi vratila Predsjednika Izetbegovića u Predsjedništvo BiH. Također je iskorištena prilika da se organizira evakuacija snaga JNA i vojne opreme iz Doma do određene destinacije van grada. Zahtjev ne sadrži ništa na osnovu čega bi se prekršaj koji se navodno sastoji od izdavanja naredbe za napad na vojni konvoj okarakterizirao teškom povredom Ženevskih konvencija 1949. Međutim, u zahtjevu se spominje vozilo hitne pomoći u sklopu konvoja te da je dr. Ganić izdao izričitu naredbu da se navedeno vozilo u konvoju napadne. U toj limitiranoj mjeri se slažem da je navedeni postupak prekršaj koji podliježe izručenju. Nisam uvjeren da je ostatak konvoja imao bilo kakvo pravo na zaštitu ili da su vojnici u 30 vozila bili ratni zarobljenici.
14. **Odjeljak 81 sprečava izručenje na osnovu irelevantnih okolnosti i zloupotrebe procesa**

Historija procedure ove istrage s ciljem vođenja postupka je duga i složena. Srbija je započela obimnu istragu, a dosije je pripremljen i proslijeđen Republici Srpskoj. RS je zatim prosljedila ovaj slučaj Međunarodnom krivičnom sudu bivše Jugoslavije (ICTY) te 2002. i 2003. g., u skladu sa Rimskim sporazumom iz 1996. g., (koji je poznat pod nazivom "Pravila puta"), ICTY je proveo istragu i ispitao dokazni materijal. Po obavljenom ispitivanju kompletnog dokaznog materijala, istražioci su ustanovili da nema osnove za vođenje krivičnog postupka protiv Dr. Ganića. Ta odluka je bila obavezujuća po Srbiju u to vrijeme, ali Rimski sporazum je istekao. Sasvim opravdano je što je Vlada smatrala da nema postupka ukoliko je sud donio presudu o slučaju i donio zaključak. Time Vlada smatra da istraga ostaje otvorena i da se može

ponovo započeti te da postupak može pokrenuti njen Ured za vođenje postupaka vezanih za ratne zločine. Premda prihvatam da prema odlukama istražilaca Međunarodnog krivičnog suda ne postoji osnova za postojanje prepreka u smislu *autrefois* (tj. prošlog vremena), to ostavlja veoma opsežnu prepreku za bilo koje drugo procesuiranje. ICTY je osnovan kao samostalna međunarodna organizacija koja se bavi navodnim ratnim zločinima kako suđenja ne bi bila vođena na način da se može reći da optužene sude njihovi bivši neprijatelji. Ja stoga dajem značajnu težinu činjenici da nikada nije podignuta optužnica.

15. U maju 2002., Visoki predstavnik u BiH uspostavio je državni Ured za vođenje krivičnih postupaka koji bi trebao biti međunarodni i samostalni istražni team. Istragu je detaljno proveo tim pod vodstvom advokata iz britanske Službe za vođenje krivičnih postupaka Krune, g. Alcock, koji mi je pružio dokazni materijal. Čitao je o hapšenju Dr. Ganića i, ustanovivši da ima materijalne dokaze, kontaktirao advokate Dr. Ganića.
16. G. Alcock mi je predočio dokaze. Došao sam do zaključka da je on vrijedan, pedantan i u potpunosti samostalan istražni advokat. Pri predstavljanju dokaza bio je precizan i vrlo pažljiv kako bi dao tačne, jasne i nedvosmislene odgovore na postavljena pitanja. Jasno je da je on bio svjedok koji je govorio istinu, a njegove istrage bile su opsežne, uključujući preuzimanje dokaznog materijala iz Kanade od tadašnjeg zapovjednika snaga Ujedinjenih nacija.
17. Ispitao je kompletan materijal do kojeg se došlo i u više navrata došao do dodatnih dokaza od svjedoka koji su razjasnili prethodne izjave te su njihovi dokazi tada bili "mnogo manje štetni u odnosu na prethodni period". Analizirao je izjave svjedoka, video snimke, historijske dokumente i knjige vezane za događaje iz 1992. g.
18. U pogledu događaja od 2. maja, g. Alcock je došao do zaključka da Dr. Ganić nije mogao biti i nije "odgovoran u smislu bilo kakve vrste krivice vezane za

ratne zločine za bilo šta uopće, te da nije mogao biti na osnovu činjenica koje je tada znao.” U vezi događaja od 3. maja on se još više kritički osvrnuo na dokaze jer je dr. Ganić tada već imao ulogu vršioca dužnosti Predsjednika. Gosp. Alcock mi je rekao: „Ja vjerujem da je u interesu pravde da se ratni zločini koji su se desili u Dobrovoljačkoj ulici procesuiraju, ali je u velikoj mjeri u interesu pravde da se osigura da stvarni počinioči budu procesuirani. Što se tiče dr. Ganića ja ne vidim ništa osim politički motivisanog postupka protiv njega kako bi se opravdala optužnica.“

19. Gosp. Damir Arnaut mi je dao lično svjedočenje. On je savjetnik za ustavna pitanja Predsjednika Bosne i Hercegovine. On je igrao značajnu ulogu u diplomatskim aspektima ovog ekstradicionog postupka. Rekao mi je o diplomatskim potezima koji su se desili između vlada Bosne, Srbije i Turske. Izgleda da je ovaj ekstradicioni postupak došao u osjetljivo vrijeme za Srbiju čija je vlada nestrpljiva da nastavi sa raznim dijelovima procesa aplikacije za članstvo u Evropskoj uniji. Jedan od dijelova njihovog zahtjeva se tiče usvajanja nečeg što je poznato kao Deklaracija o Srebrenici koja je dizajnirana da pruži dokaz Evropskoj uniji da se Srbija distancira od Miloševićevog režima. Ta deklaracija ne bi bila toliko efektivna ukoliko bi bosanski Muslimani u Bosni i Hercegovini kritikovali tu Deklaraciju. Srbijanska vlada je željela izbjeći uključivanje riječi genocid u tu deklaraciju ali su Bosanci jednako smatrali da taj termin treba biti uključen u deklaraciju. To je očito vrlo osjetljivo pitanje. Izgleda da je u naporima da riješi to pitanje turski ambasador dobio garancije od srbijanske vlade da oni neće poslati zahtjev za ekstradiciju u roku predviđenom za certifikaciju, čime bi ekstradicioni postupak bio okončan. Međutim, Ambasador Ujedinjenog kraljevstva u Beogradu je potvrdio da je zahtjev za ekstradiciju zaprimljen, iako je Ministar u srbijanskoj vladi tvrdio da je Ambasador Ujedinjenog kraljevstva pogriješio. On nije pogriješio i zahtjev za ekstradiciju jeste bio zaprimljen. Srbijansko Ministarstvo vanjskih poslova u Beogradu je izvjestilo da zahtjev za ekstradiciju „dolazi u veoma osjetljivo vrijeme kada se očekuje da Deklaracija o Srebrenici bude usvojena u srbijanskom Parlamentu, te da je politička klima u Srbiji u veoma osjetljivoj

fazi“. Predsjednik Bosne je pozvan da izda zvanično saopštenje za javnost u kojem pozdravlja usvajanje deklaracije, a zauzvrat je rečeno da će Ministarstvo unutrašnjih poslova Velike Britanije dobiti usmenu poruku koja glasi:

„Republika Srbija se ne protivi odluci Ministarstva za unutrašnje poslove Ujedinjenog kraljevstva da ne certificira zahtjev Republike Srbije za izručenje Ejupa Ganića Srbiji, pod uslovom da advokati Ejupa Ganića dostave sekretaru Ministarstva za unutrašnje poslove Ujedinjenog kraljevstva pismenu garanciju da će se Ejup Ganić odmah vratiti u Bosnu i Hercegovinu, te pod uslovom da vlasti Bosne i Hercegovine dostave sekretaru Ministarstva za unutrašnje poslove Ujedinjenog kraljevstva pismenu garanciju da će mu izdati samo takav putni dokument koji isključivo dozvoljava njegovo putovanje u Bosnu i Hercegovinu.“

20. Čini se da su uloženi naponi u dalje pregovore o budućim pristupima gonjenja za ratne zločine, ali da nisu okončani uz bilo kakav dogovor. Nakon dogovorenog teksta, iz Bosne je u Ministarstvu za unutrašnje poslove Ujedinjenog kraljevstva poslano pismo koje daje pismenu garanciju koja je bila tražena u vezi putnih dokumenata. Čini se da srbijanska poruka nikada nije bila prosljeđena Ministarstvu za unutrašnje poslove, ali se na vladu Bosne i Hercegovine i dalje vršio pritisak da ne osudi deklaraciju zbog odsustva riječi genocid uz „nesumnjiva upozorenja da slučaj Ganić zavisi od izjava nakon usvajanja te deklaracije.“
21. Svjedočenje g. Arnauta o ovim političkim potezima uglavnom nije bilo osporavano, ali je on također govorio o stvarima vezanim za svjedoka „A“. On je jasno naveo da mu je ovaj svjedok pristupio nepozvan i da je došao u njegovu kancelariju 16. marta. On je dostavio i omogućeno mu je da pokaže tužilaštvu kopije propusnica koje pokazuju dolazak svjedoka. S obzirom da je ovaj svjedok bio zaštićen, identitet svjedoka nije se spominjao na sudu te nije meni predan. Gosp. Arnaut je istakao da mu je svjedok rekao da je bio iznenađen što će dati svjedočenje o dr. Ganiću, da je istražni sudija gasio snimak s vremena na vrijeme i da su svjedoku dva policajca koja su mu prišla

kao poticaj nudila neku vrstu zaposlenja u policiji Srpske. Vlada je osporavala ovo svjedočenje kroz tvrdnje da je g. Arnaut ponudio mito svjedoku. Ja nalazim svjedočenje g. Arnauta kao istinito i uvjerljivo kako u vezi kredibiliteta svjedoka „A“ tako i u vezi političkih i diplomatskih pritisaka koji su bili vršeni.

22. Nakon toga mi je Dr. Schwarz-Schilling pružio svoje svjedočenje. On je bio Visoki predstavnik BiH u periodu od 2005. do 2007. g., kao i Specijalni predstavnik Evropske unije. Rekao mi je da “apsolutno smatra da je pokretanje ovog postupka politički motivirano te pripremljeno kako bi se postigli politički ciljevi.” Istakao je da je premijer Republike Srpske “u tom smislu izjavio da je krajnje vrijeme da g. Ganić završi iza rešetaka”, komentirajući da je to izjava jednog političara na vrlo visokom položaju. Po njegovom mišljenju, Ured za vođenje krivičnih postupaka vezanih za ratne zločine u Srbiji nije nezavisan od političkih utjecaja tako da bi bilo nemoguće da se ovaj postupak provede na pravedan način. Objasnio je da je on politički motiviran jer “je srpskoj strani bilo važno da predstavi da je bosanski narod doveden pred sud... a mi ćemo zadovoljiti zahtjeve naše populacije.” Na osnovu toga, po ovim uvjetima bilo bi nemoguće postići pravednu presudu u Srbiji.
23. Dr. Schwarz-Shilling je tokom unakrsnog ispitivanja priznao da nije vidio dokazni materijal koji je predstavljen u skladu sa Sporazumom „Pravila puta“ ili međunarodnom tužiocu u Uredu tužilaca BiH, ali da se “već dva suda bave ovim predmetom. Politička situacija je takva da je prilično vjerovatno da se radi o političkoj motivaciji.”
24. Lord Ashdown, bivši Visoki predstavnik EU, koji je svoje svjedočenje priložio u vidu izjave, kazao sljedeće: “Čvrsto sam uvjeren da, na osnovu onoga što ja znam o slučaju Dr. Ganića, te o Srbiji i njenoj nacionalnoj politici, zahtjev se prije tiče politike nego pravde.”. Premda prihvatam opće razmatranje uzimajući u obzir njegovo dobro poznavanje regiona, moram naglasiti da se razlog djelimično krije i iza činjenice da je Dr. Ganić uhapšen istog dana kada

je Radovan Karadžić trebao iznijeti svoju uvodnu izjavu pred Međunarodnim krivičnim sudom bivše Jugoslavije. Po mišljenju Lorda Ashdowna, ovo nije slučajnost, a odbrana je doista istakla da se radi o smišljenoj situaciji koju Vlada Srbije promišljeno koristi. Međutim, po detaljnoj analizi hronologije događaja, očigledno je da je postupak protiv Dr. Ganića počeo u Beogradu znatno ranije te da je datum njegovog hapšenja u velikoj mjeri diktirao datum njegovog dolaska u U.K. dva dana prije hapšenja. Zadovoljan sam što je prilično vjerovatno da hapšenje izvršeno na dan kada je Karadžić iznosio svoju uvodnu izjavu prije predstavlja slučajnost nego promišljen akt. Stoga ne uzimam tu činjenicu kao dokaz da se radi o političkoj motivaciji.

25. Svjedočenje Marca Hoarea doprinijelo je zaključku da je postupak pokrenut u političke svrhe u vrijeme kada je Vlada Srbije nastojala donijeti odluku u Parlamentu Srbije u vezi s izvinjenjem za masakr u Srebrenici iz 1995. g. On smatra da postoji i jedna opća tendencija da se historija vezana za rat u BiH izmijeni kako bi se „izjednačila krivica predmetnih strana”.

26. Odbrana navodi da u zahtjevu ne postoji dovoljno detalja za izručenje koji bi, da ih ima, bili osnova da se dokaže da predmetni prekršaji ne predstavljaju povrede zakona koje podliježu izručenju. Stoga, želi se reći da, pošto su ove činjenice, koje su poznate Vladi Srbije, uskraćene, može se izvesti zaključak da se zahtjev podnio kako bi se protiv optuženog vodio postupak i isti kaznio po osnovi rase, religije, nacionalnosti i političkog opredjeljenja. Primio sam znatnu količinu dokaznog materijala od velikog broja svjedoka, na osnovu kojih dolazim do sljedećih zaključaka:-
 - (a). Da je opsada Sarajeva počela na dan ili oko 5. aprila 1992.
 - (b). Da je grad žestoko bombardiran svake noći.
 - (c). Da je došlo do žestoke bitke u Sarajevu 2. maja ujutro.
 - (d). Da je Vojna bolnica također bila mjesto gdje su bile smještene jedinice JNA.

- (e). Da, iako je na nju kasnije izvršen napad, prilično je vjerovatno da Vojna bolnica nije napadnuta 2. maja. (u skladu sa svjedočenjem Dr. Tausana u ovom postupku)
- (f). Da su Dom JNA okupirali vojnici i da je on bio legitimna vojna meta.
- (g). Da su predsjednika BiH neprijateljske snage zadržale na aerodromu i držale kao taoca.
- (h) Da je na Dom JNA izvršen napad 2. maja oko 11:00 h.
- (i) Da su poslana dva vozila hitne pomoći iz druge bolnice zajedno sa drugim vojnim vozilima kako bi se pružila pomoć ranjenima u Domu JNA.
- (j) Da su se 2. maja nekad između 12:00 i 13:00 h ova vozila uključila u borbu, premda su tvrdnje o tome kako je došlo do borbe međusobno kontradiktorne.
- (k). Da je Bosnom i Hercegovinom, u odsustvu predsjednika, upravljalo Predsjedništvo koje se sastojalo od najmanje šest potpredsjednika.
- (l). Da je Dr. Ganića, kao jednog od tih potpredsjednika, predsjednik kojeg su tada zadržale neprijateljske snage ovlastio kao svog zamjenika, i to oko 7:00 h, 2. maja 1992.
- (m). Uz pomoć Ujedinjenih naroda, predsjednik je zajedno sa svojom kćerkom, odveden u Dom JNA gdje je zadržan protiv svoje volje.
- (n). Dr. Ganić je obavljao pregovore kako bi se predsjednik oslobodio te dogovorio da se predsjednik i njegova kćerka oslobode, a da se zauzvrat osigura siguran prolaz generala Kukanjca. Nije dogovoreno da vojni konvoj napusti kasarnu sa vojnicima i vojnom opremom.
- (o). Između 250 i 400 trupa JNA, zajedno sa vojnom opremom, pokušalo je napustiti konvoj, dok su vozila UN-a koja su predvodila konvoj vozila predsjednika i generala.
- (m). Konvoj su prekinule neregularne snage i na vojni dio konvoja izvršen je napad u kojem su poginula sedmerica vojnika.

27. Zadovoljan sam činjenicom da su, do momenta kad je podnesen zahtjev za izručenje, srpski istražiocima bili svjesni dokaza koji postoje u korist ovih činjenica, a uskraćivanje ovih informacija u zahtjevu je predmet koji ću morati razmotriti u smislu zloupotrebe procesa.

28. **Zloupotreba procesa u svjetlu prethodnih istraga**

Dana 18. februara 1996. g., Srbija, BiH i Hrvatska potpisale su Rimski sporazum koji je poznat pod nazivom "Pravila puta". Između ostalog, u njemu se navodi da će se ozbiljne povrede međunarodnog humanitarnog prava razmatrati pred Međunarodnim sudom samo ako dokazni materijal prethodno analizira Međunarodni sud i utvrdi da je u skladu sa Međunarodnim pravnim standardima. Uredu tužioca Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju povjerena je nadležnost za obavljanje navedene analize. Istraga i analiza propisno je provedena i 17. juna 2003. te ICTY je zaključio da ne postoji dovoljno dokaza koji bi činili osnovu da se smatra da je optuženi počinio bilo kakve ozbiljne povrede međunarodnog prava.

29. Procedura vezana za Pravila puta okončana je u maju 2004. g. Osnovana je Komora za ratne zločine BiH. G. Philip Alcock izabran je za Međunarodnog tužioca za ratne zločine i proveo je istragu o tome da li je Dr. Ganić odgovoran za ratne zločine koji su proizašli iz događaja 2. i 3. maja 1992. Svjedočenje g. Philipa Alcocka doimalo mi se jasno i precizno. On je nesumnjivo svjedok koji govori istinu, ali i je očigledno i da je i vrlo vrijedan i pedantan istražilac. Zaključio je u pogledu događaja koji su se odigrali 2. maja da se radi o "danu kada je izbio rat između dvije etničke grupe u vidu užasne bitke na ulici toga dana te ne postoje ikakvi dokazi koji bi Dr. Ganića doveli u vezu s bilo kakvim zločinom... Nikada nisam vidio niti čuo za bilo kakvo ponašanje Dr. Ganića koje bi opravdalo optužbu da je odgovoran za bilo čiju smrt od pripadnika JNA koje su bil ishod događaja u borbi na ulici u Sarajevu 2. maja 1992. Do večeri toga dana Dr. Ganić nije bio zamjenik predsjednika". G. Alcock je ispričao pojedinosti iz svoje istrage i činjenice do kojih je došao. Zaključio je sljedeće: "Po mojoj procjeni uloge Dr. Ganića, on nije kriv. Premda je očigledno trebalo razmotriti sve sumnje, ja sam te sumnje podrobno istražio i rezultati istrage ukazuju na to da ne postoji osnova za vođenje postupka protiv Dr. Ganića." "Nisam naišao na bilo kakve dokaze otkako sam priložio svoju dokumentaciju u oktobru 2009., a na osnovu kojih bih promijenio mišljenje."

30. G. Lewis je u ime Vlade istakao da, prvo, postoje dodatni dokazi i, drugo, da, pošto bilo kakav sud nije došao do saznanja, dvije odluke prema kojima ne treba voditi postupak predstavljaju odluke tužilaca te da neki treći tužilac može opravdano doći do drugačijeg zaključka.
31. Novi dokazi na koje se poziva Vlada su dokazi Dr. Tausana čije svjedočenje ukazuje na to da nije došlo do napada na Vojnu bolnicu 2. maja te dodatna dva svjedoka koji tvrde da su ranjeni ili mučeni nakon što su zarobljeni 3. maja u ul. Dobrovoljačka. Navodi se da je ponovo ispitano pet svjedoka koje su već ranije ispitali ICTY i Dr. Alcock.
32. Premda ja općenito prihvatam tvrdnje g. Lewisa da ništa ne može spriječiti postupak u kojem se slučaj prosljedi od individualnog tužioca nekom drugom i da se mogu izvesti različiti zaključci, zaključujem da postoji razlika između uloge individualnih tužilaca i uloge tužioca ispred ICTY. ICTY je osnovan međunarodnim dogovorom kako bi se bavio ratnim zločinima za koje se tvrdi da su počinjeni u bivšoj Jugoslaviji te u sklopu svojih nadležnosti ima i istragu i vođenje postupka za ovakve slučajeve. Istraga je provedena u ime ICTY te, na osnovu izvještaja njegovih istražilaca i tužilaca, ICTY je bio taj koji je zaključio da nema osnova za vođenje postupka protiv Dr. Ganića. Dok Sporazum Pravila puta nije istekao u maju 2004., nijedan tužilac nije imao pravo pokrenuti postupak. Ured za ratne zločine u BiH također je uspostavljen na međunarodnom nivou kako bi istraživao zločine za koje se tvrdi da su počinjeni u BiH. I njihova istraga okončana je zaključkom da nema osnova za vođenje postupka protiv Dr. Ganića. Po mom mišljenju, nije dovoljno da državni tužilac za ratne zločine iz Srbije jednostavno kaže da oni imaju drugačija stanovišta u pogledu dokaza, a odluku je donio ICTY.
33. Stoga, moram razmotriti da li postoje bilo kakvi značajni novi dokazi kojima je raspolagao državni tužilac za ratne zločine iz Srbije, a kojima nije raspolagao ICTY ili g. Alcock pri njegovoj analizi.

34. Ističem da je Okružni sud pokrenuo početni postupak 29. decembra 2008., a Srbija je dokumente primila svega nekoliko dana ranije. Stoga zaključujem da je odluka da se pokrene postupak donesena samo na osnovu dokaznog materijala kojim su raspolagali ICTY i g. Alcock. Izgleda da se “posebno značajna svjedočenja” na osnovu kojih je srpska vlada odlučila nastaviti postupak koji je pokrenula u decembru 2008. g. odnose na pet svjedoka koji su već ispitani i dva dodatna svjedoka koji su tvrdili sa su mučeni i ranjeni nakon napada na konvoj 3. maja. Sve svjedoke, uključujući zaštićene svjedoke ‘A’ i ‘B’, ispitao je g. Alcock. Svjedok ‘A’ nije pružio bilo kakve nove informacije, dok je svjedok ‘B’ po mišljenju g. Alcocka bio krajnje nepouzdan.
35. Nisu mi predloženi bilo kakvi novi dokazi koji bi se mogli opisati “vrlo značajnim” ili presudnim.
36. Vlada je pozvala g. Milana Petrovića u svrhu opovrgnuća. G. Petrović je zamjenik tužioca u Uredu za vođenje krivičnih postupaka u vezi s ratnim zločinima u Beogradu i bio bi nadležan za vođenje postupka ukoliko bi došlo do izručenja optuženog. Pružio mi je opće informacije o srpskom Uredu za vođenje krivičnih postupaka u vezi s ratnim zločinima. Tokom svjedočenja, tvrdio je da Ured za vođenje krivičnih postupaka u vezi s ratnim zločinima nije primio bilo kakve kritike ili pritužbe te da je ICTY bio spreman prosljediti slučaj Uredu. Zadovoljan sam što jesu upućene kritike i što su zahtjevi za prosljeđivanje slučaja od ICTY Srbiji povučeni zbog određene zabrinutosti. On je bio tužilac u slučaju Jurišić u kojem je optuženi proglašen krivim i osuđen na 12 godina zatvora na osnovu dogovora 27. aprila 1992. Svjedok je u unakrsnom ispitivanju priznao da nije postignut navedeni dogovor. Smatram njegovo svjedočenje nepouzdanim.
37. Analizirajući svjedočenje g. Petrovića, razmotrio sam svjedočenje Dr. Noela Malcolma koji je svjedočio u korist odbrane. Od njega se tražilo mišljenje o informacijama sadržanim u zahtjevu. On mi je rekao sljedeće “Čini mi se da se

u greškama koje se sastoje od izvrtnja činjenica može uočiti jedno pravilo, odnosno trend. Ne radi se samo o nekoj slučajnoj nesposobnosti i pogrešnom shvatanju stvari. Svi primjeri izvrtnja činjenica ukazuju na istu stvar.”. Rekao mi je da u Srbiji postoji kultura koja se svodi na “vrlo snažno aktuelno mišljenje koje se sastoji od fundamentalnog poricanja o uzroku, prirodi i stepenu onoga što su srpske snage počinile u Bosni”. Dr. Malcolm je došao do zaključka da bi Dr. Ganić, pošto je istaknuti bošnjački političar koji je ujedno bio i bosanski lider tokom rata, bio predmet predrasude na suđenju po osnovi politike i etničke pripadnosti.

38. Prvog dana ove produžene sudske rasprave, bio sam zadovoljan što postoje očigledni dokazi da se radi o zloupotrebi procesa, te kao rezultat takve odluke, predloženi su dokazi za taj predmet. Pošto nisu predloženi bilo kakvi dokazi koji bi ukazali na značajnu ili presudnu promjenu u dokazima kojima raspolaže ICTY ili g. Alcock, zaključio sam da ne postoji valjano opravdanje da se pokrene postupak protiv Dr. Ganića. Zadovoljan sam svjedočenjem g. Arnauta da je tokom ovog ekstradicijskog postupka bilo nastojanja da se postupak koristi kako bi se osiguralo da bosanska vlada odobri Deklaraciju o Srebrenici. Ako je srpska vlada zaista bila spremna voditi ovaj ekstradicijski postupak kako bi od BiH zauzvrat osigurala saradnju, onda i sama mora snositi krivicu koja se sastoji od zloupotrebe procesa pred ovim sudom. Svjedočenje g. Arnauta mogle bi potkrijepiti neobične okolnosti pod kojima je zahtjev za različitim uvjetima kaucije podnesen ovom sudu kako bi se Dr. Ganić vratio u BiH. Ispostavilo se da je taj zahtjev zasnovan na pokušajima da se dođe do diplomatskog dogovora. Također sam zadovoljan što opisi u Vladinom zahtjevu predstavljaju, kako ih je opisao Dr. Malcolm, značajno izvrtnje činjenica. Kombinacija ovog dvoga navodi me na zaključak da je ovaj postupak pokrenut i da se koristi u političke svrhe te da se kao takav svodi na zloupotrebu procesa pred ovim sudom.
39. Sudu je predloženo da odjeljak 81 sprečava izručenje u ovim okolnostima. Primijenila bi se ustavna zaštita od vođenja politički motiviranih postupaka

ukoliko bi Dr. Ganić bio predmetom predrasude na svom suđenju po osnovi religije, rase ili politike. Na osnovu dvije pažljive i detaljne istrage, može se zaključiti da ne postoje dokazi na osnovu kojih bi Dr. Ganić bio optužen. Okružni sud u Srbiji pokrenuo je postupak po zahtjevu Tužioca za ratne zločine, a da nisu osigurani bilo kakvi dodatni dokazi. Svjedočenja koja su kasnije iznesena nisu značajna te ne opravdavaju bilo kakvu promjenu u prvobitnoj odluci. U odsustvu bilo kakvih značajnih dodatnih dokaza, ispostavilo se da postoje jedino dva moguća objašnjenja, jedno koje se tiče nekompetentnosti srpskih tužilaca ili drugo koje se tiče motiva za vođenje postupka na osnovu politike, rase ili religije. Na osnovu dokaznog materijala koji je podnio g. Petrović, zadovoljan sam što je Ured za vođenje krivičnih postupaka u vezi s ratnim zločinima daleko od nekompetentan. G. Philip Alcock je zaključio da ne može vidjeti ikakvu osnovu za optužbu osim političke motivacije. Dr. Schwarz-Schilling mi je rekao da je vođenje ovog postupka bilo među najvažnijim ciljevima te da "apsolutno smatra da je politički motivirano". Dr. Carole Hodge mi je rekla da je pokretanje ovog postupka po njenom mišljenju politički motivirano te da bi optuženi bio pod ogromnim pritiskom jer, kada bi ga oslobodili, u Beogradu bi došlo do nemira. Dr. Malcolm smatra da je Dr. Ganić meta srpskog neprijateljstva.

40. Stoga, ja sam zadovoljan što je izručenje spriječeno na osnovu irelevantnih tvrdnji, u skladu sa odjeljkom 81(a) i (b) te ja izdajem naredbu da se optuženi oslobodi optužbe.
41. U ovoj raspravi, bavio sam se pitanjima koja se tiču prekršaja koji podliježu izručenju, zloupotrebe procesa te odjeljkom 81 koji sprečava izručenje na osnovu rase, religije, nacionalnosti i političkih opredjeljenja optuženog. Iako su istaknuti i funkcionalni imunitet, prolazak vremena i inkompatibilnost sa ljudskim pravima, nisu mi u vezi s njima predstavljeni detaljni argumenti.
42. Otkad sam došao do ovih zaključaka, obaviješten sam da je glavni tužilac za ratne zločine u Beogradu navodno saopćio javnosti da se Dr. Ganić traži u

svrhu ispitivanja prije nego se donese presuda. Ovo za mene nije dokaz jer ne mogu biti siguran da su ovi navodi tačni, ali ako je zaista slučaj da se Dr. Ganić traži prije radi ispitivanja nego vođenja postupka, izručenje ne bi bilo moguće prema Aktu o izručenju iz 2003. g.

43. Optuženi se stoga oslobađa.

Tim Workman
Viši okružni sudija
Gradski sud za prekršaje u Westminsteru

27. juli 2010.